

Sygn. akt II Ca 505/19

POSTANOWIENIE

Dnia 18 czerwca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach II Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Cezary Klepacz (spr.)

Sędziowie: SSO Małgorzata Klesyk

SSO Teresa Strojnowska

Protokolant: stażysta Marta Siadul

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 18 czerwca 2019 r. sprawy

z wniosku H. Z.

z udziałem S. M., J. M. (1), D. W. (1), D. W. (2)

o stwierdzenie nabycia spadku

na skutek apelacji wnioskodawczynie

od postanowienia Sądu Rejonowego w Kielcach

z dnia 5 grudnia 2018 r., sygn. akt I Ns 2668/16

postanawia:

1. oddalić apelację;

2. przyznać od Skarbu Państwa-Sądu Rejonowego w Kielcach na rzecz radcy prawnego M. A. kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem wynagrodzenia za pełnienie funkcji kuratora uczestników D. W. (1) i D. W. (2) w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt II Ca 505/19

UZASADNIENIE

H. Z. wносиła o wydanie postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku na podstawie ustawy po swojej matce J. M. (2), zmarłej 1 lipca 2015 roku w K. i tu ostatnio zamieszkałej, wskazując jako uczestników postępowania S. M. i J. M. (1).

Na rozprawie w dniu 21 kwietnia 2017 roku S. M. przyłączył się do wniosku, a w wyniku odbierania zapewnienia spadkowego ustalono, że do kręgu spadkobierców ustawowych J. M. (2) wchodzi także D. W. (2) i D. W. (1) – synowie W. M., który zmarł przed swoją matką.

Postanowieniem z dnia 5 grudnia 2018 r., sygn. akt I Ns 2668/16, Sąd Rejonowy w Kielcach stwierdził, że spadek po J. M. (2), z domu M., córce M. i E., zmarłej 1 lipca 2015 roku w K. i tam mającej miejsce ostatniego pobytu, na podstawie ustawy nabyły dzieci: H. Z., z domu M., córka S. i J., J. M. (1), syn S. i J., po ¹/3 części oraz wnuki: S. M., syn W. i K., D. W. (1), syn W. i K., D. W. (2), syn W. i K., po ¹/9 części (pkt I); orzekł, że wnioskodawczynie i uczestnicy ponoszą koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie (pkt II); zwolnił radcę prawnego M. A. z funkcji kuratora dla

nieznanych z miejsca pobytu uczestników D. W. (1) i D. W. (2) (pkt III); przyznał kuratorowi wynagrodzenie za udział w sprawie w kwocie 147,60 zł, które nakazał wypłacić z sum budżetowych Skarbu Państwa (pkt IV).

Sąd ten dokonał następujących ustaleń:

J. M. (2) zmarła jako wdowa w dniu 1 lipca 2015 roku w K., gdzie miała miejsce ostatniego pobytu. Miała troje dzieci: H. Z., J. M. (1) i W. M.. Ten ostatni zmarł 14 maja 2014 roku, pozostawiając synów: S. M., D. W. (2) i D. W. (1). Spadkodawczyni nie miała innych dzieci, w tym pozamałżeńskich i przysposobionych. Nie sporządziła testamentu. Żaden ze spadkobierców nie został wydziedziczony, nie odrzucił spadku ani nie został uznany za niegodnego dziedziczenia.

Wnioskodawczyni nie знаła aktualnego miejsca pobytu D. W. (2) i D. W. (1), ponieważ nie utrzymywała kontaktu z nimi ani z ich matką. Ponadto wiadomo było, że jej bratankowie popadli w konflikt z prawem i również z tego powodu nie utrzymywali kontaktu z rodziną.

Postanowieniem z 26 stycznia 2018 roku, na wniosek H. Z., ustanowiono dla tych uczestników, nieznanych z miejsca pobytu, kuratora w osobie radcy prawnego M. A., by umożliwić wnioskodawczyni uzyskanie postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku. Pomimo działań kuratora, nie udało się ustalić miejsca pobytu D. W. (1) i D. W. (2).

J. M. (2) nie pozostawiła testamentu, zatem na podstawie art. 931 k.c. spadek po niej dziedziczą dzieci H. Z. i J. M. (1) po $\frac{1}{3}$ części, a ponieważ syn spadkodawczyni W. M. zmarł przed nią, pozostawiając trzech synów, to oni w równych częściach dziedziczą jego udział w spadku po matce, czyli dochodzą do dziedziczenia po $\frac{1}{9}$ części.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 520 k.p.c.

Sąd zwolnił kuratora dla nieznanych z miejsca pobytu D. W. (1) i D. W. (2) z pełnionej funkcji, z uwagi na zakończenie czynności procesowych względem tych uczestników, przyznając dla niego kuratorowi wynagrodzenie.

Apelację od tego orzeczenia wywiodła wnioskodawczyni, zaskarżając je w całości i zarzucając mający wpływ na treść postanowienia błąd w ustaleniach poprzez uznanie, że spadek po J. M. (2) nabyły wnuki: S. M., D. W. (3) i D. W. (4).

Wskazując na to, wniesiono o uchylenie orzeczenia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

W uzasadnieniu podniesiono, że skoro wymienione osoby są nieznane z miejsca pobytu, to Sąd miał obowiązek wezwać spadkobierców przez ogłoszenie, wzywając te osoby, ażeby w terminie trzech miesięcy zgłosiły się i udowodniły swoje prawa do spadku. Jak wynika z najnowszego orzeczenia Sądu Najwyższego, w postępowaniu o stwierdzenie nabycia spadku wnioskodawca nie musi wyręczać sądu i wskazywać osób, które mogą dziedziczyć razem z nim. Być może S. M., P. W. i D. W. (2) nie żyją, a wówczas nie mogą dziedziczyć spadku po zmarłej.

Na rozprawie apelacyjnej kurator ustanowiony dla uczestników D. W. (1) i D. W. (2) wniósł o oddalenie apelacji i przyznanie wynagrodzenia, podając że nie udało się jemu ustalić miejsca zamieszkania tych osób.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna.

Zgodnie z art. 670 § 1 zdanie pierwsze k.p.c., sąd spadku bada z urzędu, kto jest spadkobiercą.

Za dowód, że nie ma innych spadkobierców, może być przyjęte zapewnienie złożone przez zgłaszającego się spadkobiercę (art. 671 § 1 k.p.c.), w którym powinien on złożyć oświadczenie co do wszystkiego, co mu jest wiadome o istnieniu lub nieistnieniu osób, które wyłączałyby znanych spadkobierców od dziedziczenia lub dziedziczyłyby wraz z nimi i o testamentach spadkodawcy (art. 671 § 2 k.p.c.).

W rozpoznawanej sprawie wnioskodawczynie, pouczona o treści art. 671 § 3 k.p.c., który stanowi, że pod względem skutków karnych zapewnienie jest równoznaczne ze złożeniem zeznań pod przyrzeczeniem, złożyła zapewnienie spadkowe, w którym podała (k.23), że J. M. (2) zmarła jako wdowa w dniu 1 lipca 2015 roku w K., gdzie zamieszkiwała przed śmiercią. Miała troje dzieci: H. Z., J. M. (1) i W. M.. Ten ostatni zmarł 14 maja 2014 roku, pozostawiając synów: S. M., D. W. (2) i D. W. (1). Spadkodawczynie nie miała innych dzieci, w tym pozamałżeńskich i przysposobionych. Nie sporządziła testamentu. Żaden ze spadkobierców nie został wydziedziczony, nie odrzucił spadku ani nie został uznany za niegodnego dziedziczenia.

W takiej sytuacji, dysponując skróconymi odpisami aktów stanu cywilnego – zgonu W. M. (k.9), małżeństwa H. Z. (k.10), zgonu J. M. (2) (k.11) oraz urodzenia: J. M. (1) (k.12), S. M. (k.13), D. W. (2) (k.30) i D. W. (1) (k.31), Sąd Rejonowy prawidłowo stwierdził nabycie spadku po zmarłej na podstawie ustawy (art. 931 k.c.).

Wbrew twierdzeniom apelacji, nie zachodziła potrzeba wezwania spadkobierców przez ogłoszenie, albowiem, jak stanowi art. 672 k.p.c., następuje to wówczas, gdy zapewnienie nie było złożone albo jeżeli zapewnienie lub inne dowody nie będą uznane przez sąd za wystarczające, a żadna z tych okoliczności nie wystąpiła.

Niewątpliwie zainteresowanymi w sprawie są D. W. (2) i D. W. (1), którzy w trybie art. 931 § 2 k.c. dziedziczą spadek po zmarłej w ramach udziału przysługującego ich ojcu, wobec czego brali oni udział w sprawie w charakterze uczestników (art. 510 § 1 k.p.c.), po ich wezwaniu przez Sąd Rejonowy w trybie art. 510 § 2 zdanie pierwsze i drugie k.p.c. (k.35), a ponieważ nieznanne jest miejsce pobytu tych osób, to zgodnie z art. 510 § 2 zdanie trzecie k.p.c. Sąd pierwszej instancji wyznaczył dla nich z urzędu kuratora (k.66).

Zawarta w apelacji sugestia, że być może S. M., P. W. i D. W. (2) nie żyją jest zupełnie bezpodstawna wobec pierwszej z wymienionych osób, która odbierała zawiadomienia w sprawie (k.21, 63, 95, 117, 125) i stawiała się na rozprawach przed Sądem Rejonowym (k.22, 65, 96), a niczym nieuzasadniona w odniesieniu do pozostałych. Skrócone odpisy aktów urodzenia tych uczestników zostały nadesłane przez Urząd Stanu Cywilnego w K. przy piśmie z dnia 13 czerwca 2017 r. (k.29), a z dokumentów tych nie wynika, że osoby te zmarły. Ich wiek także nie uprawnia do uznania tego za prawdopodobne.

D. W. (2) i D. W. (1) byli zatem reprezentowani przez kuratora – radcę prawnego M. A., którego Sąd Rejonowy zwolnił, co prawda, z tej funkcji, ale nieprawomocnie, gdyż orzeczenie w tym zakresie (pkt III) zostało zaskarżone apelacją, która objęła całe postanowienie z dnia 5 grudnia 2018 r., zatem kurator ten mógł skutecznie działać w postępowaniu apelacyjnym, od doręczenia jemu odpisu apelacji (k.117).

Mając to na względzie, oddalono apelację na podstawie art. 385 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Zgodnie z § 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 marca 2018 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej (Dz. U. z 2018 roku, poz. 536) w zw. z § 6 pkt 2) i § 10 ust. 1 pkt 1) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 roku, poz. 265) przyznano od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Kielcach na rzecz radcy prawnego M. A. kwotę 120 złotych tytułem wynagrodzenia za pełnienie funkcji kuratora uczestników D. W. (1) i D. W. (2) w postępowaniu apelacyjnym.

SSO Teresa Strojnowska SSO Cezary Klepacz SSO Małgorzata Klesyk